

Samenstelling :

Threes van Dijck / Jan Peijnenburg

Eindhoven Maart 2012

W I T B O E K J E

licht
in
de
schaduw

Lichtjaar

Nu de vanzelfsprekendheid er niet meer is, dat een kerktoeren staat voor een parochiekerk en daaromheen een parochiegemeenschap woont, moet opnieuw de parochie worden uitgevonden. Is die nog en waar is zij te vinden?

M. en consorten bulldozeren over de oude parochiegrenzen heen en schuiven alles op een hoop. Dit zijn de grondwerkzaamheden waardoor het kerkelijk landschap volledig veranderd wordt. Daar rijst de megakerk op als het centrum van de nieuwe megaparochie. Maar mensen weten niet meer waar ze wonen en bijhoren, ook al probeert M. alles aan elkaar te praten.

Het moment is daar, dat er weer parochiële 'volkstuintjes' worden aangelegd : prachtige vruchtbare stukjes natuur in het buitengebied. Daar komen mensen elkaar tegen en hebben allemaal dezelfde belangstelling : door zelfwerkzaamheid en samenwerking leven en overleven, ook in barre tijden, in tijden van schaarste als het grote gebeuren stagneert.

Nu is het de tijd : als vrije vooruitstrevende vooruitbewegende groepen en gemeenschappen elkaar zoeken en bezoeken, opbellen en opzoeken, naar elkaar toegaan en mee gaan vieren. Zo kan er een nieuw krachtig verband ontstaan als het bewegen van de Geest.

Tegen de verdrukking in hecht aaneengesloten blijven en door de uitstoot van de officiële kerk elkaar omarmen en staande houden. Dit is al aan het gebeuren, maar het moet meer geweten worden en openbaar gemaakt.

De San Salvator, de Heilige Verlosser, verrez en ontstegen aan plaats en tijd, ging graag mee naar 'Cello' in de harten van de mensen. Niet meer op de zwarte lijst van M. sinds deze zelf op de zwarte lijst staat.

Zondag

Het kinderdagverblijf Cello stroomt vol. Iemand meldt dat in het San Salvator-kerkgebouw M. aan het voorgaan is, maar dat er maar 18 mensen in de kerk zitten. Dit moet wel het vijand-denken en het wraak-voelen aanwakkeren. Daar kun je toch niet blij van worden. Eigenlijk heel triest.

Maar in de San Salvator-gemeenschap zet zich de traditie van het liefdemaal voort. Hier is de rijkdom van de traditie te vinden : het erfgoed door eeuwen christelijk leven overgedragen in de meest herkenbare vorm d.i. niet bedolven onder machts- en wijdingsrituelen maar open en levensecht. Hier gebeurt wat gebeurt.

Het communiceren begint al bij de opening van de viering, de liederen zijn eeuwig eigentijds, in het maaltijdsgebed is Jezus zelf aan het woord. De beker en het brood worden geheven en doorgegeven. Hier is Jezus onder eigen volk.

Er is geen woord van verzet tegen het verleden meer te horen, er wordt niet meer terugit geleefd. Ook al moet dat op andere momenten gebeuren, nu wordt communico gevierd.

De buitendeur staat open naar de wereld. De voorbeden klinken als voornemens. De aloude traditie van aandacht voor armen, zieken, gestorvenen wordt voortgezet.

Binnen dit in feite traditie-verbonden kader is ruimte voor alle variaties, die door het leven worden aangedragen.

Dit is levende liturgie, liturgie van het leven. En voor de 250 aanwezigen is er koffie en thee met iets erbij.

Hier wordt het liefde-denken en het vrede-voelen aangewakkerd. Daar word je heel blij van. Eigenlijk een feest.

Lichtmis

We leven midden in de verrijzenis : de evolutie van de wereld en de mensheid, het steeds meer en verder oprijzen in ontwikkeling en voltooiing. Daar zit ook de Kerk middenin. De Kerk zal er in de toekomst uitzien als de samenleving, die in miljoenen kleine groepen en verbanden samenkomt en zich verbindt, maar soms samenstroomt in grote festivals en volle stadions. Meer hoeft niet - zo is het leven. De kleine groeperingen zijn het weefsel van het grote geheel. Samen zijn zij één.

In kleine basisgroepen binnen een grote basisbeweging speelt het Jezusgebeuren zich af. Het beeld komt voor de geest van geestverwanten die zich scharen rond een tafel in het midden. Daarop staat dan een schaal brood en een fles wijn (druivensap of appelsap) als symbolen van arbeidzaamheid of feestelijkheid. Rondom dit midden van Gods aanwezigheid wordt dan gebeden en gelezen en gezongen - er is stilte en muziek - er wordt gesproken en geluisterd. Daar is dan het grootste verdiepingsmoment : het communiceren - met God en met elkaar.

Soms gaat daar niemand voor, maar gaan allen elkaar voor en volgen allen elkaar. Maar dan gebeurt het, dat op een zondag een vrouw naar voren treedt die pas bevallen is (die eerst haar lichaam heeft gedeeld met haar man en later met het kind dat zij baarde). Of er staat een jongeman op, die zojuist uit Uruzgan is teruggekeerd en daar zijn vriend verloren in de berm van een weg. Dat kan ook zomaar een vrouw zijn, die in de voorafgaande week veel gebeden en (veel) liefgehad heeft. Steeds zijn er weer nieuwe mensen, die het waard zijn het brood te delen en het glas te heffen : een arts zonder grenzen, een man uit de drie-ploegendienst, een oude missionaris, een gehuwde religieuze, een getrouwde priester met vrouw en kinderen.

Dit vieren is voorbij aan een priesterkerk, die rechten en bevoegdheden claimt, die meent te kunnen spreken van geldigheid, die door haar/hem wordt bepaald. Geen gewinkel met het goddelijke meer, geen super-arrogantie tegenover God zelf : God de Eeuwige - de alles-overstijgende en alles-vervullende Persoonlijkheid die de kosmos bewoont en het hart van alle leven.

Hier speelt zich de grote Eucharistie van het leven af. Daar mag best een priester bij zijn, ook om eens voor te gaan namens de gemeenschap. Maar hier zijn alle magie en bezittelijkheid van het goddelijke voorbij. En hier zijn allen gelijk en alle geloven welkom.

Voor het vieren van de Eucharistie is er geen priestertekort. Wel is er tekort aan bezielde en bezielende voorvrouwen en voormannen, die veel bidden en studeren, die de gave van het woord en de daad hebben, die kunnen leiden en begeleiden en hun hart bij anderen hebben.

Lichtweg

Het verrijzenisgeloof kan zomaar weer opstaan. Dat is : het optimisme en het nieuw elan dat er van de aarde een aards paradijs te maken is.

Het verrijzenisgeloof, dat Iemand door de dood is heengegaan en verrezen is. Dat -als Jezus die lichtweg is gegaan- het tot de menselijke mogelijkheden behoort die weg ook te gaan.

Het verrijzenisgeloof dat telkens weer opkomt uit een onvergankelijke oer-intuïtie. Hoe subtiel en breekbaar de gekózen levensbeëindiging ook ligt, diep daarin verborgen of zelfs eclatant is dit een uiterste hunkering naar nieuw leven : geen zelfdoding. En zij die om deze heenreizende heen zijn, die in vol bewustzijn overgaat naar een nieuwe werkelijkheid, weten voor altijd dat er aankomst is.

Iedere dag is een historische verrijzenisdag.

Basisbeweging

Wanneer er zich grote feiten voordoen, zoals de vorming van een nieuwe San Salvator-Gemeenschap in beweging of de celibaatsberoeving rond Threes van Dijck en Jan Peijnenburg, bepalen die even het nieuws, vooral omdat de media daar bijzondere aandacht aan besteden. Eerlijke belangstelling, omdat hier mensen- en gemeenschapsrechten in het geding zijn. Even lijkt dit het belangrijkste, terwijl er in den brede veel is wat belangrijker is.

Er is een veel grotere ontwikkeling gaande in de zelfstandig-wording van al dan niet kerkelijke groepen en parochie-kernen. Veel eerder en veel langer bestaan er nl. basisgroepen, bezinningsgroepen, diaconale werkgroepen, open kerk groepen, studenten-ecclesia's. Dat is het grote gebeuren.

Er zijn veel meer priesterparen, (religieuze) partners en paren die al bijna een heel leven zich voor kerk en wereld hebben ingezet. Threes en Jan zijn twee van hen. Het grote krachtveld vormen zij samen.

Nieuwe Kerk

De oude pioniers, de werkers van het eerste uur hoeven alleen nog maar te 'branden' : 'vlammen' moeten anderen. De vroegere voortrekkers zijn 'oud en wijs geworden'. Jongeren en jongere ouderen moeten de fakkel overnemen. Zij hebben het voordeel tot de niet-wijzen te behoren d.i. nog onstuimig en roekeloos, niet verzadigd van jaren en jeugdervaringen, niet gematigd door tegenwerking en tegenslag. De vernieuwingsdrift, de stootkracht van de passie mag hun charisma zijn.

In de nieuwe 'beweging voor' moeten de ouderen het voortouw niet meer nemen; zij hebben hun tijd gehad. Hun kracht is van een andere orde. Ook bestuurders en leiders van (reeds lang) bestaande verenigingen en organisaties

hoeven de last niet op hun schouders te voelen, de nieuwe religieuze werkelijkheid inhoud en vorm te geven - of de Kerk te redden.

Ook hangt het niet meer af van priesters. In dit vernieuwingsproces (weg uit de verzuiling van een priesterkerk) moeten zij bescheiden terugtreden en de nieuwe religieuze intuïties niet in de weg lopen. Nieuwe mensen moeten aantreden : modern, fris en vitaal - met een geloof dat bergen verzet. Mensen zonder macht, zonder machts-aspiraties.

Tussen hen in zullen dan de velen zich begeven die in hun jonge jaren het verleden naar de toekomst hebben gedragen. Mensen waarin het oude vuur nog vonkt. Om hun aanwezigheid gaat het, niet meer om hun zichtbaarheid. Tochtgenoten en bondgenoten zullen priesters moeten zijn, samen met priesteressen van het verbond.

Deze basisbeweging is er al. Alleen : nu moet zij nog laten zien 'dat zij er is'.

Dan zal de toestroom van mensen weer op gang komen - om zich met tallozen te storten in het avontuur van God met zijn schepping.

De nieuwe Kerk - de Basiskerk.

De nieuwe Catholica - heel en al omvattend.

Daar kunnen Gregoriaanse Vespers worden gezongen en een Latijnse Mis worden gevierd voor wie dit willen. Als er maar een uur later een jongerengroep de eigentijdse liedjes kan zingen voor hun eigentijdse God. En dan weer wordt wat in het ene uur het priesterkoor is, de dansvloer voor wie met ziel én lichaam zich wil uitbelevan naar God toe. Of het strijdplan voor een rechtvaardiger wereld wordt daar gesmeed. En medemensen, die uitgeprocedeerd en uitgetransporteerd worden, komen daar slapen onder de hoede van de Almachtige God.

Een kerk kan staan in het hart van de mensen.

Kerk kan goddelijk zijn.

Witregels

De lege witte regels tussen de geschreven zinnen, zijn ook in de Bijbel de voornaamste. Daar speelt zich het onbeschreven leven van Jezus af. Daar staat niets vast. Daar mogen we denken en voelen, vermoeden en dromen. Daar mogen we Jezus de Verrezene liefhebben.

In de witregels leeft Jezus nú : hij spreekt in mensenwoorden, doet in mensendaden. Daar gebeurt zijn liefde. En als we dan door zijn Geest het heden mogen verstaan van zijn 'werken in de wereld', weten we wat ons te doen staat : zijn verrezene leven leven.

Hiernaar hunkert de mensheid. Onder het oppervlak van de tijd is het te voelen, bijna aan te raken, dat heel de wereld barst van verlangen. De wereld hangt van goedheid aan elkaar. Er gebeurt wat : mensen worden mondig, harten gaan open, de vrijheid lonkt alom.

Beweging voor. Geen (tijd voor) tegenbeweging meer. Alwat tegen is lost zich op in het vooruitbewegen; geen verzetsbeweging meer waar het verzet breekt.

Niets nieuws
gewoon wat vroeger was
heel vroeg in het begin.

Iets wat al lang
en op veel plaatsen is
maar nu zich uitvergroot.

Voorwaartse beweging
als nieuwe kerk
in de katholieke kerk.

Vorbij aan wat tegen is
geen tijdverlies aan vechten
nieuwe toekomst tegemoet.

Een zucht van verlangen
naar zin en blijheid,
naar elkaar, naar God :
alwat mens- en Godwaardig,
heilzaam en heilig is
voor alwat leeft.

Witboekje

onder 'actua' te vinden op website
www.1001dagennachtgedachten.nl